

FLYVEBRÆDTET

NYHEDSBREV FOR FREDERIKSBORG
BIAVLERFORENING HILLERØD

Oktober 2017

FORMANDENS KLUMME

Biåret rinder ud,- der er fodret og vejret er skummelt mere end efterårsklart. Alligevel var de små slidere ude at hente flot solgul pollen i sidste uge – de var som på en forårsdag! Tak for et godt foreningsår, se evt. formandsberetningen nedenstående. Det har været en sæson med ny læring og gode ideer, samt en dyngede gode ting at læse nærmer, i når de mørke aftener sætter ind. Det glæder jeg mig til. Og snart glæder jeg mig endnu mere til det igen bliver tid at åbne et stade og betragte biernes liv – men den længsel må holdes nede længe endnu! Længe leve internettet... God vinter til bierne, og forhåbentlig på gensyn til mange af jer hen over vinteren med både vinterforedrag og oxalsyre arrangement plus fotokonkurrence i december! Se senere på hjemmesiden og Facebook gruppen.

NYT FRA BESTYRELSEN

Årets anden slyngning regnede nærmest væk for os,- det var ugenemførligt 3. August og vores aflysning kom sent ud. Vi prøver at være i bedre tid næste gang; men check gerne facebook gruppen hvis du har mistanke om aflysninger! Ugen efter gik det bedre,- vi lykkedes med 63 kg honning der forsvandt som – nå ja – dug for solen. Vi har fået fodret og myresyrebehandlet – indvintringen er gået rigtig fint.

Der var som planlagt generalforsamling 5 .oktober, med et nogenlunde fremmøde på ca 25 medlemmer. Referatet er på hjemmesiden for de interesserede, og formandsberetningen som blev fremlagt i forkortet version er gengivet nedenfor. Honningkonkurrencen blev vundet af Jesper Bangsborg, tillykke!

Preben er trådt ud af bestyrelsen, men vi håber meget at se ham regelmæssigt i bigården (!), hvor vi plejer at have gavn af hans viden og kærlighed til bier. Der faldt pæne ord på ham og hans hjælpsomhed ved generalforsamlingen. Kirsten er kommet om bord, velkommen! Den nye bestyrelse har konstitueret sig ved bestyrelsesmødet 11/10, med Lynges som ny næstformand. Det flugter fint med hans rolle som underviser for det næste kuld bielskere ☺

BJERGGAARDEN

Det trækker ud med en endelig brugeraftale på Bjerggaarden, men det ser ikke ud til at være problematisk. Kommunen og Ålholms Venner har nået en fælles forståelse om en lang brugerperiode

mod betaling for renovering. Det er rigtig godt nyt for os,- de har afventet svar på en nabohearing som udløb ca. 2 oktober, og før de har lukket den primære brugeraftale kan vi ikke lukke vores.

I mellemtiden er vi blevet kontaktet af Tulstrup MC, som er blevet husvilde på Viemosegaard, og nu arbejder de med kommunen på at få deres pavilloner stillet op på Bjerggaarden. Det lyder som om de vil blive placeret mellem stuehuset og det store plastdrivhus, hvor der er kloakering.

Vi krydser fortsat fingre for det videre forløb!

FORMANDSBERETNING 2017

2017 har været mit første år som formand, og kun det andet år som biavler og medlem i FBH. Alligevel er jeg ikke i tvivl om at 2017 har været et godt år for foreningen. Det skyldes i mine øjne to centrale ting;- dels en virkelig stærk og flittig arbejdende bestyrelse, dels en gruppe energiske frivillige som er mødt op i bigården og har hjulpet med stort og småt – både helt nye medlemmer og en flok af de garvede vidensbærere. Jeg (og vi) skylder dem et stort TAK for at de har taget skridtet videre fra den komfortable deltagelse som nydende medlem (den mulighed vi forsøger at skabe for alle foreningens medlemmer), og ind i aktiv deltagelse og at bidrage til andres oplevelser med bier. Arbejdsdagen var et godt eksempel på velfungerende foreningsliv,- der blev snakket, sorteret og ryddet op, gjort rent og vedligeholdt så det var en sand fornøjelse. Selvfølgelig rundet af med et overdådigt grillmåltid i solen ;-)

Vi har også haft lidt held i sprøjten,- det skal man altid give plads til! Vores forsigtige forsøg i foråret på at "lovliggøre" vores situation på Bjerggaarden er faldet sammen med at Hillerød kommune har haft brug for at løse andre foreningers pladsbehov. I særdeleshed Ålholms Venner, som nu har fået de fleste af de nødvendige tilladelser og beslutninger for at kunne basere deres foreningsarbejde i hovedhuset på Bjerggaarden. Det har givet os medvind til at få gang i at etablere en (endnu uafsluttet) brugeraftale, hvorunder vi fortsat kan slynge i hovedhuset, har fået hverdags-adgang til et toilet og et

tørt kælderrum til opmagasinering af vore slynger mm. Kommunens repræsentanter har virkelig givet os rigtig fine vilkår for at påvirke hvorledes både vores og andres aftaler kommer til at se ud. Krydsede fingre!

Bisæsonen 2017 har været knapt så glamourøs. Vi slap billigt med et enkelt stade som vintertab – andre har sloges med langt højere dødelighed. April var kold, og sommeren bød på gode dage, men ikke så mange som sædvanligt. I foreningens bistader har vi i år høstet 173kg honning i to slyngninger – heler ikke en højdespringer. Vi har mistet en del dronninger og et par familier undervejs i sæsonen – ikke helt ulig hvad man hører andre biavlere.

Vores dronningeproduktion har - trods meget arbejde fra gruppen - lige akkurat kunnet levere det nødvendige til at fastholde bigårdens størrelse, levere de aftalte småfamilier til nystartere, samt et par ekstra dronninger til salg. Parringsvejret har ofte været mindre end optimalt, og afsættet for næste års produktions-dronninger er nok ikke helt i top. Jeg har hørt at dronningegruppen pusler med planer for at investere lidt i deres udstyr – det synes jeg er en rigtig god ide, og et rigtig godt foreningstegn at behovet rejses fra de aktive! Mere af det.

Salg af glas, foder og materiel

Kan leveres i skolebigården hver torsdag mod bestilling

Ring og hør på 2067 0767

**Susanne Hansen
Krogenlundvej 2
3540 Lyngø**

Til gengæld har vi i 2017 investeret kraftigt i generelt materiel til bigården. Den noget uhandy 6-sold slynge blev handlet tilbage, og vi har fået to 4-sold motorslynger som passer langt bedre til foreningens behov og samtidig læring. Den trofaste håndslynge lever i bedste velgående og har haft travlt; - den været udlånt 13 gange og således både tjent foreningens medlemmer og indtjent 1/4 af sin nypris. Samtidig har vi også solgt vores efterhånden udtjente Langstroth og de fleste trugstader, i stedet er der kommet 5 nye stader i Norsk Mål, som supplement til trækhesten 12x10.

Undervisningen i skolebigården er lykkedes med at indfange en flok nye og entusiastiske biavlere, og få dem givet en bedre forståelse af basis-håndværket. Det er klart at overblikket og årsplanen ikke kommer første sæson, det har jeg også måttet sande. Det er jo derfor der er en gruppe som hedder Videregående biavl! Her kan man selv være med til at sætte agendaen og ambitionerne.

Undervisningen har også været basis for vores undervisning af de lidt yngre. Vi har haft vellykkede besøg af både busbørnehaven ”brumbassen”, og af Jens’ 8 klasse fra Sophieborgskolen – noget vi gerne vil fortsætte med. Ålholm skolen har også lånt vores demonstrationsstade til undervisning i indskoling her i september.

Vore to vinterforedrag og samarbejdet med søsterforeningerne gik rigtig fint, også trods tekniske udfordringer og lidt svingende tyngde i præsentationerne. Vi har set fornuftigt fremmøde og god interesse, også når vi er blevet inviteret til søsterforeningers aktiviteter. En tanke kan være at styrke disse samarbejder. Vores foreningsblad Flyvebrædtet er kommet godt i gang igen,- hjælp os med indhold! Det er vigtigt at have flere platforme for løbende information i foreningen, men især også for at fastholde vores kære sponsorer som bidrager betydeligt til vores budget! Hjemmesiden lever og virker, men er nok lidt stille. Hvordan får vi pustet liv i den?

Endeligt en opfordring,- hjælp os med at hjælpe jer medlemmer, fortæl os hvad det er i gerne vil have ud af foreningslivet,- er det gratis syre, kaffefællesskab, dronninger, lov at prøve ting af, nyt foreningsmateriel, udlånsmateriel eller besøgshjælp i eget stude? Sig til! Meget er muligt hvis vi hjælpes ad.

Med stor tak til 2017-bestyrelsens flittige medlemmer, og en særlig tak til Preben som gennem mange år har ydet en stor indsats for FBH.

Formanden.

FAR, DU ER HONNINGINDSAMLER

Af Jomfru-biavlaren Jesper Bangsborg

Da jeg for første gang åbnede for hanen på foreningens låneslynge, placeret midt i dagligstuen omgivet af pap, og så den skønne honning flyde ud, var det en fantastisk følelse. Stor forståelse for, at alle kalder det nyslyngede honning for guld. Honningen så simpelthen så lækkert ud. Følelsen af, at dette produkt havde mine superflittige bier samlet ind hen over forsommeren, var overvældende og jeg havde klaret høsten selv.

Turen til denne fantastiske følelse startede et godt stykke tid før – ja faktisk et helt år før.

Jeg startede på biskolen i 2016, men måtte stoppe, da jeg fik en knæprotese i april 2016 og desværre ikke kunne komme i bigården. Så bi-projektet måtte på stand-by. Så prøvede jeg igen i 2017, denne gang med Preben som læremester. Godt drillet af mine kollegaer, som godmodigt mente, at jeg skulle gå om på biskolen.

Vi startede 24 håbefulde og forhåbentligt kommende biavlere. Vi startede med teori fire

torsdage på Hillerød Vest Skolen. Preben gav os et rigtigt godt indblik i teorien omkring biavl, og hold da op, der var meget teori. Noget mere end forventet. På de fire aftener nåede jeg at udfylde fire A4 sider med noter på min medbragte blok.

At være lærer på en biskole kræver, at man er meget tålmodig, hvilket Preben er. Vi var som skoleelever med tusindvis af spørgsmål. Vi kunne ikke vente med at få svar. Det var bl.a. svært for mig at visualisere alt teorien, uden at have bierne lige ved hånden. Men heldigvis er YouTube opfundet. Jeg kan varmt anbefale Vestjyllands biavlerforenings videoer.

Senere erfaring har vist, at det ville være endnu sværere som biavler, hvis man ikke havde fuldført biskolen. Jeg ville ikke have været foruden de teoretiske gennemgange, da teorien systematisk opbygger hele fundamentet, der skal til for at være biavler.

Da vi så begyndte på den praktiske del i bigården i Tjæreby, gav al teorien endnu mere mening. ”Hands on” hver torsdag aften i bigården, var en superlæring. Det fungerede rigtig godt, at vi fx øvede dronningemærkning, før man selv skulle gøre det i egen bigård.

En anden ting, som jeg erfaringsdannede omkring var, at når der er to biavlere, er der tre meninger, så jeg lærte hurtigt at spørge de samme personer hver gang. Dette skabte ikke så meget forvirring for jomfru-biavleren, som hvis jeg spurgte to personer om samme sag.

Det viste sig hurtigt, at det hastede med at få mine egne bifamilier derhjemme. På den måde kunne jeg forene det praktiske, som jeg lærte på skolen med mine bier derhjemme.

Så jeg gik ”all ind” en torsdag aften og bestilte alt materiel til to familier. Selvfølgelig først efter grønt lys fra fru. Inden bierne blev leveret, skrev jeg et brev til mine naboer og genboer, og forklarede alle fortræffelighederne ved at have bier og hvilke fordele, naboerne ville få ud af min investering. Der har kun været positiv respons fra alle.

Susanne var venlig at forsyne mig med to familier. Aldrig før er der blevet kørt så stille og roligt, som da jeg transporterede de to familier hjem i min lille bil, sammen med alt det andet biudstyr.

Indrømmet - det var lækkert at starte med nyt udstyr, men ikke helt billigt. Man kan sagtens starte med brugt udstyr – så er der også hurtigere break even, selvom der skal sælges rigtig meget honning før pengene er tjent ind. Jeg vil aldrig være denne hobby foruden. Følelsen af at være rigtig biavler, kom samtidig med etiketterne fra Danmarks Biavlerforening.

Det er en helt speciel følelse at stå ved siden af bistaderne, og se bierne flyve ind og ud af flyvesprækken. Jeg vil næsten gå så langt som at kalde det terapeutisk. Når venner og familie på besøg, er det en fornøjelse at vise dem bistaderne og fortælle om de flittige bier. Alle har været oprigtigt interesseret i bierne og mange spørger nu ”Hvordan går det med bierne?”

Påfyldningen i 225 grams glas tager sin tid, så jeg overvejer, når mine 1.000 etiketter er brugt op at skifte til 450 grams glas. Første slyngning gav 28 kg. Og sikke mange glas, der kom ud af det.

Det har været en fantastisk år og jeg har kun stor ros til Frederiksborg Biavler Forening for deres undervisning både teoretisk og praktisk.

gardin montøren

EN HISTORISK JUBILÆUMSHILSEN

Frederiksborg Biavlerforening Hillerød har afsat i Frederiksborg Amts Biavlerforening. Den startede i 1882, jeg ved det kun fordi Preben har foræret mig en kopi af 100års jubilæumsskriftet fra 1982. Dvs. vi har egentlig haft 135års jubilæum i år! I bliver snydt for hele skriftet, men får lige en lille bid, som fortæller en del af vores historie, og er med til at sætte os på landkortet i både Danmark og faktisk lidt i hele verden;- Jens Peter Petersen har været med til at lægge grunden til Dansk Dronningeavl:

TRE SMÅ ØER

Bimester Jens P. Petersen, Hillerød, har arbejdet i 17 år sammen med dr.phil. Ole Hammer på Statens Biavlfsforsøg.

Jeg begyndte dronningeavl i 1950, men med mange problemer. Der var ingen biavler, der ville fortælle den rigtige måde at lave bidronninger på, eller måske vidste de ikke noget herom. Med stædighed opnåede jeg gode resultater. Der fandtes kun sparsom litteratur om emnet. Ét er et søkort at forstå – et andet skib at føre. Disse ord måtte jeg snart sande.

Den 1. April 1961 blev jeg bimester på Statens Biavlfsforsøg. Her var dr.phil. Ole Hammer min chef. På parringsstationerne i Grib skov og St. Dyrehave skulle laves dronninger. Selv om der i begge skove drive rationel skovdrift, er der stadig hule træer som bibolig for bisværme. Men bare det, at man ved, at dronerne flyver 15km, så er det ikke let at lave nogen form for renavl af bidronninger inde i landet. Dr. Ole Hammer og jeg drøftede tanken om at forsøge avlsarbejde på en ø.

Hesselø

Så fik jeg den idé at rejse til Hesselø for at tale med forpagteren der, Egon Jensen, om der var bier på øen, samt se på forholdene. Jg omtalte mit besøg på øen og Dr. Ole Hammer syntes, at vi skulle prøve. Vi startede i 1963 på Hesselø med 30 småstader og et dronestade. Samtidig blev en indavl planlagt for at få noget godt at arbejde med. Resultatet var godt, men én ø var for lidt.

Anholt

Derpå rejste jeg en tur til Anholt for at bese denne ejendommelige ø og se på forholdene for bier. På Anholt havde lærer Boisen 12-14 bifamilier. Ingen andre drev biavl på øen. En ny samtale med Dr. Ole Hammer mundede ud i, at vi tilbød lærer Boisen bidronninger til bifamilierne og aftalte, at han kun ville bruge bidronninger fra Statens Biavlfsforsøg. Vi lagde ud med 50 småstader samt 1 dronestade. Også på Anholt blev der en virkelig god parring og vi opnåede gode resultater. Men der skal altid stræbes efter mere, ellers går tingene i stå. Jeg mente nok, at to øer var lige i underkanten.

Sejerø

I min ferie foretog jeg så en rejse til Sejerø. Her fandtes en biavler med 6 bihuse. Det var dog ikke muligt at overtale biavleren til at deltage i forsøg med Statens Biavlsforsøgsstation. Næste år tog jeg igen til Sejerø. Denne gang gik det bedre. Interessen var blevet vakt i mellemtiden. Vi fik oprettet to steder på øen med småstader. 25 småstader samt et dronestade hos kontorist Gehl på øens lyngareal. Yderligere 25 småstader hos Gerhard Petersen, og med droner fra denne bigård. På Sejerø fik vi et virkeligt godt samarbejde med de to biavlere.

Lomme-import

Dronningeavl fra disse tre små øer har bevist, at dronningeavl i Danmark kan lade sig gøre – og med virkelig gode resultater. Det er derfor ufatteligt for mig, at selv den store biavler forsøger en ”lommeimport” af bidronninger. Når der nu ikke kan fås importtilladelse, ja så rejser man blot over grænsen og indfører bidronninger udenom al sygdomskontrol. Det er forkasteligt på denne måde at ødelægge biavl ad denne vej. Importerede bidronninger duer ikke til dronningeavl. De er krydsninger, og kan ikke benyttes, måske nok som honningsamlere. Vi bør derfor bruge de biracer vi har i Danmark. Arbejde på at avle fredelige bier, sværmtæge bier og gode honningsamlere. Fredelige og sværmtæge for ikke at jage skrækslagne naboer ud af haverne. Vi er mere afhængige af bierne end vi i almindelighed går og tror. Hvor skulle vi få frugt og bær fra, hvis vi ikke havde vore bestøvende bier. Hvor ville vore dejlige grøftekanter være, hvis bierne forsvandt.

Samarbejdet, hvor blev det af?

Et samarbejde blev forsøgt med Bidronningeavlerforeningen. Vi tilbød Hesselø og ville stille gratis arbejdskraft, bier og stader til rådighed. Dronningeavlerne skulle kun sende ubefrugtede dronninger med ledsagebier, så overtog jeg resten af arbejdet og sendte de parrede bidronninger tilbage. Det blev en stor skuffelse. Ingen af dronningeavlerne benyttede sig af dette tilbud. På disse øer har jeg i alt sat 400 ubefrugtede bidronninger ud. Antallet kunne være øget betydeligt, om der var kommet et virkeligt samarbejde i gang. Blot synd, at det gode materiale skulle forsvinde ud i den blå luft. *J.P.P.*

Gengivet efter *Frederiksborg Amts Biavlerforening, 100 år, 1882-1982.*

AKTIVITETSKALENDER 2017+FORÅR 2018

Lørdag 9. december kl 10: **Æbleskiver og oxalsyre** behandling i skolebigården, nærmere info følger

Mandag 19. Februar: Bestyrelsesmøde hos Søren kl 19

Torsdage 15, 22. marts og 5, 12. april : **Begynderundervisning** på Ålholmskolen kl 19-21

Torsdag 19. april : **Materielaften i klubhuset** i skolebigården kl 19

Torsdag 26. april : Første gang **i bierne** kl 19, fortsætter hver torsdag til og med 17 august

Torsdag ?? tidligt i juni : **første slyngning** i skolebigården kl 19

?? : **Arbejdsdag** i skolebigården m. fællesspisning, nærmere info følger

OBS! Vinterforedrag 2017-18 er endnu ikke fastlagt – de kommer op på hjemmeside og Facebook gruppe.

Bihuset har alt til din biavl

**Kom og se det store udvalg i
butikken og få varen med hjem
med det samme**

**Du kan også bestille online
døgnet rundt på www.bihuset.dk**

Åbningstider:
Man.- fre.....8-17
Lørdag..... 8-12
(Tirsdag lukket)

Bihuset
Tappernøje

Heino Christiansen
Rødgersvej 11
4733 Tappernøje
Tlf. 55 96 53 22

www.bihuset.dk

På foreningens vegne, Søren

--- oOo ---